

עין משפט
נר מצוה
מ א ב ג מ יי פטו
מהלכות שנת הלכה טו
ז סנה שס טושה"ל א"ח
ס"י שט סוף פ:

פחות מד'. אינה ראויה לזקף ושושפן וכי נפקי מקיימא מחשבתו וגזור רבנן עליה דילמא אחי למישרי זיקא צדדיא לרה"ר: תיבוי. מ"א
גד' אמות ראוין ליצול סאתים הלכך אי נמי נפקי לזר לא מקיימא מחשבתו: דאריך וקטין. כגון שישה"ס ח' אמות על שמים דליכא
קרקע כשיעור ד' מרובעות יש מקום להצול סאתים אצל לזקף אינה ראויה (לר"ב) אסור לשפוך צלל עוקה לר' זירא לא צעי עוקה. וצין
למר וצין למר ד' אמות דמתני' באורך וצדוה משמע דאי לא יהיב שיעורא נמי לפומיה אין כאן שיעור מפורש כלום ומשמע אפילו רחבה

הגהות הב"ח

(א) גמ' וקמי לא שפוך
"אלי" י"צ כן הוא
בפסלים אחרים אצל
הסוף גרסו אלא:
(ב) תוס' ד"ה מלא ומי'
דלממתיקין דלא יספוק:

הגהות הגר"א

[א] גמ' מיטת על ד'
אמות מוקפת:

ליקוטי רש"י

ב"ב. מרין העשוי נקבע
להוליא שופכן לה"ר
ע"י מ"ו. כ"ד. שלשים
סלין [לעיל יד:]. נפישא.
רפ"ס [שנתת כה].

הגהות וציונים

[א] קילקול חצירו הא
(דפ"ר: [3] רש"ל
מ"ז [ע"ש] [גליון]:
[2] דפ"ר בגמ' ורש"י
נפישא דמ"א. דפוס
שאלוניקי דנפישא
מ"א: [7] כאן צ"ל הפסק
הנקודה (דק"ס, וכו')
בנוסח הגמ' בכת"י
דפ"ר "תימי מ"א":
[8] דפוס שאלוניקי "בגין
שיש בה" וכו' בר"ד:
[9] צ"ל דרבה (גליון).
וע"י לעיל בע"א אות ו'
[10] "ל"ו" ליתא בדפוס
שאלוניקי ובכת"י:

משהו וליכא לאוקומי זה טעמא: תנן
החצר ואכסדרה מצטרפין ד' אמות.
לפוטרה מן העוקה קס"ד צאכסדרה
העומדת חוץ לחצר כנגד אחד מן
המקולטות ומנוטרפת להשלים השיעור
אלמלא טעמא כדי שיהא שם שיעור
לצליעת המים הוא דהא הכא לאו
ד' מרובעות נינהו דליתחוו לזקף:
באכסדרה מה"ב על פני ב"ה החצר.
כגון חצר ארבע על שמים ואכסדרה
מהלכת על פני כולה להשלים ד' על
ד': ד' אמות על ד' אמות גרס
בברייתא אלמלא מרובעות זעין:
הא פני רבנן היא. דלא שרו ליה
משום שיעור מקום צליעת המים
כדמתן צמתני אפילו ציצ מאה אמה
לא יספוק לחוכו אלא על הגג או על
החצר אלמלא טעמא לידהו משום זילוף
הוא וגבי ציצ מגלי דעפיה דקא שפך
ללאו צר זילוף הוא ורישא דמתני'
ר"א בן יעקב היא דלמר טעמא
משום שיעור מקום לצליעה דלמתן
ציצ שהוא קמור ד' אמות: וביאי

פחות מד' שופכן אי דעביד עוקה שרי אי
לא אסור ר' זירא אמר "ד' אמות תיבוי פחות
מד' אמות לא תיבוי מאי בינייהו אמר אביי
אריך וקטין איכא בינייהו תנן חצר ואכסדרה
מצטרפין ד' אמות בשלמא לרבי זירא ניהא
אלא לרבה קשיא (6) תרגומא רבי זירא אליבא
דרבה באכסדרה מהלכת על פני כל החצר
כולה ת"ש חצר שאין בה ד' אמות על ד'
אמות אין שופכין לתוכה מים בשבת בשלמא
לרבה ניהא אלא לר' זירא קשיא אמר לך ר'
זירא הא מני רבנן היא ומתני' ר"א בן יעקב
היא ומאי דוחקיה דר' זירא לאוקמה דמתני'
כ"ר"א בן יעקב אמר רבא מתניתין קשיתיה
מאי איריא דתני חצר שהיא פחותה ליתני
חצר שאין בה ד' אמות [א] על ד' אמות אלא
לאו ש"מ דר"א בן יעקב היא ש"מ והא
מדסיפא ר' אליעזר בן יעקב רישא לאו ר"א
בן יעקב כולה ר"א בן יעקב היא וחסורי
מיחסרא והכי קתני חצר שהיא פחותה מד'

תנא במה דברים אמורים. פי'
הקונט' צמה דברים אמורים
לכריך עוקה ולפירושו צ"ל לרצב נמתן
דכסנון ה"פ צמה דברים אמורים
שנריך עוקה של סאתים אצל צימות
הגשמים אין נריך עוקה של סאתים
אצל עוקה של סאה נריך ודוקא כדי
מדתה שופך ושונה זה וכן פירש
צקונטרס צסמוך והא דלא מיימי
תלמודא הך צרייתא לעיל אמתני'
עוקה מצד דצעי לאקשוי עלה
ממתני' דפ"ו ור"ת מפרש דלמתני'
(3) לא יספוק על הציצ קיימא ברייתא
והא דקאסור והרי שופכין כלומר והרי
ציצ וגרסין אלא למאי ניהוש לה ולא
כמו שכתוב צספרים אלא החס:
מחזיק סאתים נותן לתוכו
סאתים. לאו דוקא
סאתים אלא אפילו כוריים דאי לאו
הכי אין חילוק צין סאתים לסאה:
(4)

רבינו הגאון

סאתים מים אדם עשוי
להסתפק בכל יום בחצר
שהיא ב' אמות ולמלא'
יניח ליה לאיניש לזלפן
בחצר שהיא פחותה מד'
אמות שופכן. אי איכא
עוקה לחקקין בה המים
שרי ואי לא נעשה
כשופכין מבחוק לחצר
בריה"ו ואסור. וב זירא
אמר ב' אמות תיבוי
מ"א פחותה מד' אמות
לא תיבוי מ"א בחצר אלא
נפקא ברה"ו ואמר אביי
חצר אירכא וקטניא אלא
איכא בינייהו לרבה אסור
דהא לא מודלפי לרב זירא
שרי דהא כיון דאירכא
תיבוי מ"א. תנן חצר
ואכסדרה מצטרפין ל'
אמות קשיא לרבה. ופרקי
כגון שהיתה אכסדרה
מקפת את החצר שנמצאת
החצר והאכסדרה ד'
אמות על ד' אמות (ת"ש)
חצר שפחותה מד'
אמות אין שופכין לתוכה
מים בשבת. קשיא לר'
זירא ומשני הא רבנן היא
דבעי ד' אמות על ד'
אמות ומתניתין ר' אליעזר
בן יעקב היא. אמות כרתי
שקמור ד' אמות כרתי רב'
שופכין לתוכו מים בשבת
הנה אצ"ע שאין בו ד'
אמות על ד' אמות קמי
שופכין לתוכה מים
בשבת. ומאי דוחקיה דר'
זירא לאוקומי למתני' רב'
אליעזר בן יעקב נוקמה
כרבנן. אמר רבא מתני'
קשיתיה מאי איריא חצר
שפחותה מד' אמות ניתני
חצר שאין בה ד' אמות
אלא מאי פחותה פחותה
מכל צד. הא אירכא
וקטניא שופכין. והכי
קתני חצר שפחותה מד'
אמו' אין שופכין לתוכה
מים בשבת. הא יש בה ד'
אמות שופכין ש' אליעזר
בן יעקב אומר ב"ב שופכין
לחוכו מים בשבת. פי"ב ב"ב
קמור ר' ק"א הוא ממיל
מיצה"ג. מתני' דתני
אבל שופך לגג והן
יורדין לביב דלא כהננה
דתינא תנינא אומר אפילו
גג ק' אמות לא יספוק
לתוכו מים לפי שאין הגג
עשוי לבלע אלא לקלח
לר"ה. תנא בברי"א
בימות החמה אבל
בימות הגשמים שופך
רשונה ואינו נמנע. מאי
איכא למימר שמה יאמרו
צינורו של פלוני מקלח
מים. סתם צינורות
מקלחין הן. אמר רב
נחמן בימות הגשמים
עוקה מחזיקה סאתים
נותנין לו סאתים סאה
נותנין לו סאה בימות
החמה מחזיקה סאתים

אמות אין שופכין לתוכה מים בשבת הא ד' אמות שופכין שר"א בן יעקב
אומר ב"ב הקמור ד' אמות ברה"ר שופכין לתוכו מים בשבת: ר"א בן יעקב
אומר ב"ב הקמור: מתני' דלא כהנניא דתניא חנניא אומר אפילו גג מאה
אמה לא יספוק לפי שאין הגג עשוי לבלוע אלא לקלח תנא במה
דברים אמורים בימות החמה אבל בימות הגשמים שופך ושונה ואינו
נמנע מ"ט אמר רבא אדם רוצה שיבלעו מים במקומן אמר ליה אביי
והרי שופכין דאדם רוצה שיבלעו וקתני לא יספוק (6) א"ל התם למאי ניהוש
לה אי משום קלקול חצירו הא מיקלקלא וקיימא ואי משום גזירה שמה
יאמרו צנורו של פלוני מקלח מים סתם צנורות מקלחים הם אמר רב
נחמן בימות הגשמים עוקה מחזיק סאתים נותנין לו סאתים מחזיק סאה
נותנין לו סאה בימות החמה מחזיק סאתים נותנין לו סאתים סאה אין נותנין
לו כל עיקר בימות החמה נמי מחזיק סאה נתיב ליה סאה גזרה דלמא אתי
ליתן ליה סאתים א"ה בימות הגשמים נמי ליגזור התם מאי ניהוש לה אי
משום קילקול (6) הא מיקלקלא וקיימא אי משום גזירה שמה יאמרו צנורו של
פלוני מקלח מים סתם צנורות מקלחין הן אמר אביי "הלכך אפילו כור ואפילו
כוריים: וכן שתי דיוטאות זו כנגד זו: אמר רבא אפילו עירבו אמר (ליה"ט)
אביי מאי טעמא אילימא משום נפישא דמיא והתניא אחת לי עוקה
ואחת לי גיסמרא בריכה ועריבה אף על פי שנתמלאו מים מערב שבת
שופכין לתוכן מים בשבת אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רבא

לה
והרי שופכין. הנשפכין לו" לצד ארוך מאה אמה שיש בו שיעור להיצלע בו וקא אמרו רבנן צמתמין לא יספוק. להנך דביצ קרי שופכין סתמא
ולהנך דחצר קרי מים לפי שפעמים הוא מולפין: התם. צימות הגשמים למאי ניהוש אי משום דניחא ליה דניפקו משום קלקול חצירו: הא
מקלקלא וקיימא. צגשמים: אי משום ש"א יאמרו. ואחי למעבד צימות החמה אי נמי אחי למימר שרי לזרוק צדדיא לרה"ר דמה לי צנור ומה לי
צרה"ר ממש האי נמי להכי מתכוון להא ליכא למיחש דסתם צנורות צימות הגשמים מקלחין הן ואמרי מי גשמים נינהו אצל גבי ציצ צימות
החמה ח"ע"ג דיש בו שיעור ואדם רוצה שיבלעו צמקונן איכא למיחש שמה יאמרו: מחזיק סאה. עוקה נותנין לו רשות להסתפק ולשפוך
סאה. והאי דקאמרי לעיל שופך ושונה ואינו נמנע ס"ל לר"י בעוקה קטנה שיעור מדתה קאמר תנא דברייתא דצרי: עוקה זו כדי ללאת לחוץ.
אי נמי אחי למיחש סאתים לה אכיספת לה דהא הוא גופיה לא יליף מינה חורבה למימר כי היכי דשרי ליה לשפוך חצרות זו כדי ללאת לחוץ.
ה"י שרי למשעיהו לצרואי דהא לא מקיימא מחשבתו ולא ניהא ליה דליפקו מיא דהא חצרו מקלקלא וקיימא: ואי משום שמה יאמרו.
אביי ה"בך. כיון דליכא למיחש למידי: אפילו כור ובוריים. קא שרי תנא דברייתא: ואפילו עירבו. שמי העלויות דליכא למיחש אי
שרי להו להני ע"י עוקה דהנך אחי לפסוקי מלמי מן הצמים ולהורידן לחצר צדדיא עד שפת העוקה צרגליהם וקא מטלטלי בחצר דלא
מיערב אפילו הכי אסור: משום נפישא דמיא. דיש כאן ארבע סאים לשני צמים: גיסמרא. כלי חרס שנסדק ונתנו שם חליו לקבל
המים. להכי נקט גיסמרא דלא חוץ לתשמיש אחרת: בריבא. מרין רחצ כעין ציצר שעושין לגיס: עריבא. ספינה קטנה:

ותנין לו סאתים סאה אין נותנין לו כל עיקר. ואמרינן בימות החמה נמי נתיב לו סאה גזירה שמה יתן לו בה סאתים אי הכי בימות הגשמים נגזור ופרקינן הכי השתא בימות הגשמים במאי ניהוש לה אי
משום חצרו את קא מיקלקלא וקיימא כו' א' אביי הלכך אפילו כור אפילו כוריים שרי: פסיקא וכן ב' דיוטאות ב' חצרות זו כנגד זו מקף' כו'. אמר רבא אפילו עירבה ב' דיוטאות זו על זו אסור לשפוך זו
שאין לה עוקה (של זו) לשל זו שיש לה עוקה. ומקשה אביי מ"ט גזירנן דלמא אתי לאפשיי בעוקה אי הכי אפי' עירבו נגזור דלמא אתי לאפשיי יתר מבית סאתים בעוקה. ותוב מי חיישנן לרביי מ"א. והתניא
אחת